

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, v právnej veci navrhovateľky: **I.**, bytom P., právne zastúpenej JUDr. M., advokátom v Č., proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa, ústredie, Bratislava**, Ul. 29. augusta č. 8, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/82/2009-26 zo dňa 22.10.2009 v spojení s opravným uznesením č. k. 6Sd/82/2009-33 zo dňa 8.12.2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/82/2009-26 zo dňa 22.10.2009 v spojení s opravným uznesením č.k. 6Sd/82/2009-33 zo dňa 8.12.2009 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením uvedenými vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutia č. X. zo dňa 3.6.2009 a zo dňa 16.6.2009, ktorými odporkyňa podľa ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v

znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) zvýšila navrhovateľke starobný dôchodok. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom konania právo na ich náhradu nepriznal.

Proti rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie žiadajúc rozhodnutie krajského súdu o potvrdení rozhodnutia zo dňa 16.6.2009 zmeniť a priznať jej sumu 164,45 €. Rozsudok krajského súdu považuje za neobjektívny a zmätočný, pretože súd v ňom nevysvetlil, z akých dôkazov vychádzal a ako vec posúdil. Krajskému súdu vytýkala, že sa pridržal názoru odporkyne, no neodôvodnil to, ako aj to, že súd potvrdil ňou uvádzané skutočnosti, no takto vyčíslený a uplatnený starobný dôchodok (t. j. sumu 164,45 €) jej nepriznal. Uviedla, že mala valorizovaný dôchodok od 1.7.2005 o 7,5%, teda o 1 051 Sk, čím bol jej dôchodok upravený na 15.059 Sk. Vzhľadom k tomu podľa nej nebol správny záver krajského súdu, že jej dôchodok sa zvyšuje o 8,85% na sumu 248 Sk, ale iba o rozdiel medzi 8,85% a 7,5%, t. j. o 1,35%, čo predstavuje rozdiel 189 Sk mesačne. Od takto valorizovaného dôchodku mal byť ďalej valorizovaný jej starobný dôchodok, čo sa však nestalo.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Uviedla, že rozhodnutím zo dňa 16.6.2009 bol starobný dôchodok navrhovateľky za kalendárny rok 2005 podľa § 293az ods. 1 zákona v znení zákona č. 449/2008 Z.z. zvýšený práve od 13.6.2008, čo vyplýva priamo zo znenia ustanovenia § 293az ods. 1 a súvisí to s tým, že v tento deň bol nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30.4.2008 č. PL. ÚS 16/06-39 uverejnený v Zbierke zákonov a preto v tento deň ustanovenie § 293e zákona upravujúce pôvodne zvyšovanie dôchodkových dávok za rok 2005 stratilo účinnosť. Dôvodila, že preto zvýšenie starobného dôchodku navrhovateľky za rok 2005 pred 13.6.2008 navrhovateľke nepatrí a tvrdenia navrhovateľky v opravnom prostriedku i v odvolaní o ukrátení na sume jej starobného dôchodku za obdobie pred 13.6.2008 tak nemajú opodstatnenie. Dodala tiež, že navrhovateľka nenamietala v odvolaní vecnú správnosť a zákonnosť jej rozhodnutia z 16.6.2009.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Z obsahu pripojeného administratívneho spisu odporkyne odvolací súd zistil, že navrhovateľka je poberateľkou starobného dôchodku, ktorý jej bol priznaný rozhodnutím zo dňa 26.5.2005 podľa § 65 zákona a to od 26.5.2005 v sume 14 008 Sk.

V predmetnom konaní preskúmaným rozhodnutím zo dňa 3.6.2009 odporkyňa na základe žiadosti navrhovateľky zvýšila jej starobný dôchodok od 1.4.2009 podľa § 66 ods. 3 zákona na sumu 661,40 € s odôvodnením, že zvýšenie patriace za obdobie dôchodkového poistenia počas poberania starobného dôchodku v sume 21,36116407 € mesačne je určené ako súčin súčtu $\frac{1}{2}$ osobných mzdových bodov - 2,37465 - a aktuálnej dôchodkovej hodnoty - 8,9955 - pričom výsledná suma – 661,40 € - je súčet tohto zvýšenia a dovtedy prináležiaceho starobného dôchodku v sume 640 € (k 31.3.2009).

Rozhodnutím zo dňa 16.6.2009 vyslovila, že navrhovateľke:

- podľa § 293az ods. 1 zákona v znení zákona č. 449/2008 Z. z. zvyšuje starobný dôchodok od 16.6.2008 na 17.166 Sk mesačne
- podľa § 82 zákona a v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej MPSVR) č. 136/2008 Z. z. od 1.7.2008 zvyšuje starobný dôchodok na 18.025 Sk mesačne
- podľa § 293ar ods. 1 zákona v znení zákona č. 659/2007 Z. z. k 1.1.2009 patrí starobný dôchodok v sume 598,40 € mesačne
- podľa § 82 zákona a v súlade s opatrením MPSVR č. 450/2008 Z. z. zvyšuje od 1.1.2009 starobný dôchodok od 640 € mesačne.

Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že **na základe nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 204/2008 Z. z. ustanovenie § 293e ods. 1 až 3 zákona v znení zákona č. 244/2005 upravujúce zvýšenie dôchodkov v roku 2005 stratilo dňom 13.6.2008 účinnosť**. Dôchodkové dávky, ktoré boli za rok 2005 zvýšené o sumu nižšiu ako o 8,85% mesačnej sumy dôchodku, alebo neboli zvýšené vôbec, sa podľa § 293az zákona v znení zákona č. 449/2008 Z. z. **zvyšujú od 13.6.2008 za rok 2005 o 8,85%**. Odporkyňa v odôvodnení poukázala na to, že navrhovateľke bol starobný dôchodok za rok 2005 zvýšený o nižšiu sumu a preto sa jej od 13.6.2008 za rok 2005 zvyšuje o 8,85% a suma dôchodku 14.008 Sk mesačne s tým, že po zvýšení o 8,85% činí 15.248 Sk mesačne.

Ďalej z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že starobný dôchodok sa zvyšuje podľa § 82 ods. 2 zákona a v súlade s opatreniami MPSVR:

- č. 229/2006 Z. z. o 5,95%, čo je o 908 Sk, na 16.156 Sk mesačne
- č. 197/2007 Z. z. o 6,25%, čo je o 1.010 Sk, na 17.166 Sk mesačne
- č. 136/2008 Z. z. o 5%, čo je o 859 Sk, na 18.025 Sk mesačne

(suma starobného dôchodku 18.025 Sk podľa § 293ar ods. 1 zákona v znení zákona č. 659/2007 Z. z. po prepočítaní konverzným kurzom a zaokrúhlení je 598,40 €)

- č. 450/2008 Z. z. o 6,95%, čo je o 41,60 €, na 640 € mesačne.

V zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky publikovaného v Zbierke zákonov pod č. 204/2008 Z. z. **ustanovenie § 293e ods. 1 až 3** zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 244/2005 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 280/2002 Z.z. o rodičovskom príspevku v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov **nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj s čl. 30 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.**

Podľa čl. 125 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky dňom vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky stratil § 293e ods. 1 až 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 244/2005 Z.z. účinnosť.

Podľa § 293az zákona v znení zákona č. 449/2008 Z. z. **dôchodkové dávky vyplácané k 1. júlu 2005** a dôchodkové dávky priznané od 1. júla 2005 do 31. decembra 2005 v sume vyššej ako 10.938 Sk **sa od 13. júna 2008 zvyšujú za rok 2005 o 8,85%** (ods. 1).

Na zvýšenie dávky podľa odsekov 1 až 4 po roku 2005 je rozhodujúca novo určená suma dávky podľa odsekov 1 až 4 (ods. 5).

Odporkyňa postupovala v súlade so zákonom, keď starobný dôchodok navrhovateľky, ktorý bol za rok 2005 zvýšený o nižšiu sumu ako o 8,85%, jej za rok 2005 počnúc dňom 13.6.2008 zvýšila o 8,85%.

Starobný dôchodok navrhovateľky pred zvýšením v roku 2005 činil 14.008 Sk. V zmysle ustanovenia § 293e ods. 2, písm. e/ zákona v znení účinnom do 13.6.2008 sa dôchodkové dávky vyplácané k 1.7.2005 od 11.078 Sk do 14.719 Sk zvyšujú o 7,5%. Preto odporkyňa rozhodnutím zo dňa 9.6.2005 starobný dôchodok navrhovateľky v zmysle vtedy platného a účinného ustanovenia zvýšila o 7,5%, teda o 1.051 Sk, na 15.059 Sk. Uvedené ustanovenie dňom 13.6.2008 stratilo účinnosť a v zmysle § 293az ods. 1 zákona v znení účinného od 1.1.2009 odporkyňa zvýšila za rok 2005 starobný dôchodok navrhovateľky (14.008 Sk) o 8,85% mesačne, teda o 1.240 Sk mesačne, na sumu 15.248 Sk mesačne.

Následne bol starobný dôchodok zvýšený o 5,95% na 16.156 Sk, o 6,25% na 17.166 Sk, o 5% na 18.025 Sk. Suma 18.025 Sk po prepočítaní konverzným kurzom a zaokrúhlení predstavuje v eurách sumu 598,40 €. Táto suma bola ešte zvýšená o 6,95% na 640 €.

Podľa § 66 ods. 3 zákona ak poistenec bol dôchodkovo poistený po splnení podmienok nároku na starobný dôchodok a poberal tento dôchodok alebo jeho časť, suma starobného dôchodku odo dňa nasledujúceho po zániku dôchodkového poistenia sa určí tak, že k sume starobného dôchodku vyplácaného ku dňu zániku dôchodkového poistenia sa pripočíta suma určená ako súčin súčtu jednej polovice osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia počas poberania starobného dôchodku alebo jeho časti a aktuálnej dôchodkovej hodnoty platnej ku dňu nasledujúcemu po zániku dôchodkového poistenia.

V zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia patrí navrhovateľke za obdobie dôchodkového poistenia počas poberania starobného dôchodku zvýšenie v sume 21,36116407 € mesačne. Táto suma bola určená ako súčin súčtu $\frac{1}{2}$ osobných mzdových bodov (2,37465, čo predstavuje polovicu zo súčtu osobných mzdových bodov – 4,7493 - za roky 2005 až 2009) a aktuálnej dôchodkovej hodnoty platnej k 1.4.2009 určenej Opatrením MPSVR č. 592/2008 Z. z. vo výške 8,9955. Na základe toho upravila odporkyňa starobný dôchodok prináležiaci navrhovateľke do 31.3.2009, teda v sume 640 € o uvedené zvýšenie, pričom výsledná suma starobného dôchodku po zaokrúhlení je 661,40 € mesačne.

Navrhovateľka sa ako v opravnom prostriedku, tak i v odvolaní, v podstate domáhala toho, aby starobný dôchodok zvýšený o 8,85% v zmysle § 293az ods. 1 zákona, jej bol priznaný a (zrejme) doplatený od 1.7.2005.

Takáto interpretácia ustanovenia § 293az ods. 1 zákona však podľa názoru odvolacieho súdu nie je správna. Výkladom tohto ustanovenia totiž možno dôjsť len k záveru totožnému so záverom odporkyne a to, že uvedené zvýšenie o 8,85% za rok 2005 nepatrí poberateľovi dávky spätne, teda v prípade navrhovateľky od júla 2005; nemožno jej rozdiel v sumách, tak ako ich vyčíslila, spätne doplatiť. Dôchodková dávka zvýšená o 8,85% za rok 2005 patrí poberateľke až od 13.6.2008.

Odvolací súd sa preto stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi rozsudku krajského súdu, ktorý po preskúmaní napadnutých rozhodnutí odporkyne postupom podľa § 250l a nasl. OSP dospel k záveru, že rozhodnutia a postup odporkyne pred ich vydaním boli správne a v súlade so zákonom a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. septembra 2010

JUDr. Igor Belko , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová